

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 3

Tema: Jämförelse av olika ekonomiska system

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll handlar om olika ekonomiska system, inklusive kapitalism, socialism och blandekonomi. Fokus ligger på att analysera hur dessa system fungerar, deras fördelar och nackdelar, samt hur de påverkar social rättvisa, ekonomisk tillväxt och miljömässig hållbarhet.

Kunskapskrav

Eleven kan beskriva och förklara de grundläggande principerna bakom olika ekonomiska system. Dessutom kan eleven föra resonemang om fördelar och nackdelar med dessa system i relation till sociala problem och miljöfrågor.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till ekonomiska system (10 min)

- Definiera vad ett ekonomiskt system är och dess roll i samhället.
- Presentera de tre huvudtyperna av ekonomiska system: kapitalism, socialism och blandekonomi.
- Diskutera kort de grundläggande principerna för varje system, inklusive ägande, produktion och distribution av varor och tjänster.

Kapitalism (15 min)

- Gå djupare in på kapitalismens grundprinciper, såsom marknadsstyrning, privat ägande och konkurrens.
- Diskutera kapitalismens fördelar, till exempel innovation och ekonomisk tillväxt, samt nackdelar som ojämlikhet och miljöpåverkan.
- Ta upp exempel på kapitalistiska länder och deras ekonomiska utveckling.

Socialism och blandekonomi (15 min)

- Förklara socialismens huvudidéer, inklusive kollektivt ägande och planekonomi.
- Diskutera blandekonomi som en fusion av kapitalism och socialism, där både privata och offentliga sektorer spelar en roll.
- Analysera exempel på socialistiska länder och deras utmaningar och framgångar.

Diskussion och reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionen och fråga eleverna hur olika ekonomiska system kan påverka social rättvisa och miljö.
- Låt eleverna dela sina åsikter om vilket ekonomiskt system de anser är mest effektivt för att hantera dagens samhällsutmaningar.

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppgift att välja ett ekonomiskt system (kapitalism, socialism eller blandekonomi) och skapa en poster som visualiserar systemets principer, för- och nackdelar samt exempel på länder som tillämpar det.

Beräknad tidsåtgång: 20 minuter

Exit-ticket

1. Vad är ett ekonomiskt system?

◦ Svar: Ett ekonomiskt system är ett sätt att organisera produktion, distribution och konsumtion av varor och tjänster i ett samhälle.

2. Vilka är huvudprinciperna för kapitalism?

◦ Svar: Kapitalism grundar sig på privat ägande, marknadsstyrning, och konkurrens mellan företag.

3. Nämn en fördel med socialism.

◦ Svar: En fördel med socialism är att den syftar till att minska ojämlikhet genom att säkerställa att resurser distribueras mer jämnt.

4. Vad kännetecknar en blandekonomi?

◦ Svar: En blandekonomi kännetecknas av att både privata och offentliga sektorer bidrar till ekonomin och styrs av både marknadsprinciper och statliga regleringar.

5. Hur kan olika ekonomiska system påverka miljön?

◦ Svar: Kapitalistiska system kan leda till ökad produktion och konsumtion vilket kan skada miljön, medan socialistiska system kan prioritera hållbarhet genom statliga insatser för miljöskydd.

Hemläxa

Skriv en uppsats (500-700 ord) där ni jämför och kontrasterar kapitalism och socialism, inklusive argument för vilket system ni anser är mer lämpat för att hantera aktuella globala utmaningar såsom klimatförändringar och sociala orättvisor.

Fördjupningsuppgift

Eleverna ska genomföra en forskningsrapport (1500-2000 ord) om hur ett specifikt ekonomiskt system (kapitalism, socialism eller blandekonomi) har påverkat ett lands utveckling och hur det relaterar till social rättvisa och miljömässig hållbarhet. Rapporten ska inkludera fallstudier och analys.

Förslag för nästa lektion

Sveriges roll i internationella relationer. Den följande lektionen kommer att fokusera på Sveriges utrikespolitik och dess roll i internationella relationer, inklusive frågor om humanitära insatser, fredsbevarande uppdrag och handel. Detta tema knyter an till tidigare diskussioner och ger en djupare förståelse för hur länder samverkar och påverkar varandra.

Förberedelser

- Förbered exempel på olika ekonomiska system och deras funktion i praktiken.
- Samla material för aktiviteterna och affischskapandet i klassrummet.
- Dela ut instruktioner för hemuppgiften och fördjupningsuppgiften.